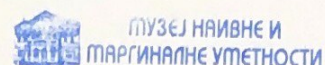

МУЗЕЈ НАИВНЕ И МАРГИНАЛНЕ УМЕТНОСТИ

MUSEUM OF NAÏVE AND MARGINAL ART

Број 121

14. 03. 2023 год.
БЕОГРАД

NK ICOM Srbija

Preporuka za izložbu: „Šumanović i Bosilj: Od poetskog realizma do simboličke naive“

Obeležavajući niz veoma značajnih datuma vezanih za svoje postojanje ali i život umetnika, Muzej naive umetnosti „Ilijanum“ Šid i Galerija slika „Sava Šumanović“ iz Šida realizovali su u Domu Vojske Srbije u Beogradu izložbu „Šumanović i Bosilj: Od poetskog realizma do simboličke naive“ autora Radovana Sremca i Ljubinke Pantić. Izložba je na prigodan način, u svakom smislu, obeležila 80 godina od stradanja Save Šumanovića, 70 godina od otvaranja Galerije slika „Sava Šumanović“, 65 godina od početka slikanja Ilije Bašičevića Bosilja i jubilej 50 godina postojanja i rada Muzeja naive umetnosti „Ilijanum“ Šid.

Izložba je bila koncipirana tako da u potpunosti preklopi stvaralaštvo dva različita a izuzetno značajna srpska umetnika: akademskog slikara Save Šumanovića i samoukog umetnika Ilije Bašičevića Bosilja. Autori izložbe su iz dragocenih fondova svojih ustanova izdvojili umetnička dela, može se reći i remek-dela ovih umetnika, i izložili ih na način koji prikazuje stvaralaštvo svakog umetnika zasebno ali ih istovremeno i preklapa, spaja omogućavajući potpuno prožimanje dva potpuno različita umetnička sveta. Ideje, metodologija i pristupi akademskog slikarstva postali su podjednako slojeviti u iščitavanju kao i oni od samoukog slikara. Veličanstvenost oba umetnika i njihovih radova jeste ono što je omogućilo ovakvu simbiozu dva potpuno različita sveta.

Autori su postavku podelili u dve celine, naizgled odvojene prostornom organizacijom Doma Vojske Srbije. U Velikoj galeriji izložena su reprezentativna umetnička dela, bez obzira na dimenzije, datiranje, tehnike i motive. Bogatstvo ovih umetničkih dela, njihova originalnost, kolorit i motivi učinili su da ovaj prostor ostavi posetioca potpuno zatečenog različitošću, i sa pomešanim osećanjima. Sa druge strane, koncept postavke u Maloj Sali do neke mere smiruje to uzburkano osećanje. Umetnici su u maloj Sali bili podeljeni, postavka u tim prostorijama posetioca vodi sa jedne strane kroz mime skladne radove oba umetnika a sa druge strane prelazi u dokumentamo-istorijski deo koji mu objašnjava i približava život samih umetnika.

Izložba je obuhvatila 38 umetničkih dela Save Šumanovića iz perioda od 1929. do 1942. godine, odnosno šidskog perioda njegovog stvaralaštva, i 48 dela Ilije Bašičevića Bosilja nastalih od 1957. do 1970. godine. Dokumentamo-istorijski segment postavke činio je čitav niz predmeta poput: pisanka Save Šumanovića iz osnovne škole (1905. godina), dopisnica Save Šumanovića upućena roditeljima (1907. godina), pasoš Save Šumanovića iz 1928. godine, originalni katalog izložbe iz 1939. godine, drveni kofer za boje i drugo, zatim posmrtni govor Iliji Bašičeviću Bosilju, pismo namere Ilije Bašičevića Bosilja o utemeljenju legata – muzeja, mišljenja dr Lazara Trifunovića i Oto Bihalji-Merina o potrebi i značaju osnivanja Muzeja naive umetnosti „Ilijanum“ itd.

Izložba je na jedinstven način prikazala i spojila dva najznačajnija srpska umetnika iz konteksta akademskog i samoukog slikarstva. Na taj način je stručni i ljubiteljima umetnosti omogućila potpuno novo sagledavanje naše umetnosti. Omogućila je da se u svesti ljudi kao jednaki dožive dva pristupa u umetnosti koji se najčešće doživljavaju kao suprotnosti, kao nešto značajnije ili manje značajno. Šumanović i Bosilj su primeri da je vrhunska umetnost uvek značajna, nemeđljiva, večna a ova izložba je to u potpunosti pokazala i to poštujući sve norme i težnje savremene muzeologije.

Jedan od najboljih opisa Šumanovića i Bosilja, odnosa njihove umetnosti, i položaja Šida na srpskoj kulturnoj sceni dao je Vojislav B. Đurić u izjavi koja je utornima poslužila kao lajtmotiv za izložbu: „Sava Šumanović je pariske poglede doneo u Šid, Ilija Bosilj je šidske razneo širom sveta. Svaki je u svom umetničkom rodu dosegao istinske vrhunce.“

Za vreme izložbe organizovana su bila četiri stručna vođenja koja su svaki put izazvala izuzetnu pažnju publike. Na svakom vođenju bilo je prisutno oko stotinu posetilaca dok je izložbu pogledalo preko 20.000 ljudi.

Iz svega navedenog smatram da ova jedinstvena izložba zaslužuje ICOM nagradu u kategoriji Projekat godine te je srdačno preporučujem za nju.

S poštovanjem,

U Beogradu, 14.03.2023.

Direktor MNML

Ivana Bašičević Antić
dr Ivana Bašičević Antić